

برآورد پارامترهای مکان و شکل توزیع گومپرتز با آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته

شهرام یعقوب‌زاده شهرستانی

گروه آمار، دانشگاه پیام نور تهران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۲/۲۹ تاریخ آخرین بازنگری: ۱۳۹۷/۱/۲۶

چکیده: در این مقاله ضمن ارائه روش تولید آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته از توزیع گومپرتز، برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترها و تابع‌های قابلیت اعتماد و خطر آن در طرح‌های سانسور شده فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها بر اساس آماره‌های ترتیبی به دست آورده شده و با استفاده از شبیه‌سازی مونت‌کارلو و دو مجموعه داده واقعی مقایسه می‌شوند. همچنین با مقایسه برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی توزیع گومپرتز با برآوردهای مشابه در توزیع‌های وایبول و لوماکس نشان داده می‌شود که برآوردهای توزیع گومپرتز بهترند.

واژه‌های کلیدی: آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته، توزیع گومپرتز، مقادیر رکوردها، سانسور فزاینده نوع دوم.

۱ مقدمه

آماره‌های مرتب تعمیم‌یافته^۱ که توسط کامپس (۱۹۹۵) معرفی شد یک مدل کلی برای مدل‌های برحسب متغیرهای تصادفی مرتب است که آماره‌های مرتب معمولی، مقادیر K -رکوردها و طرح سانسور فزاینده نوع دوم^۲، حالت‌هایی خاص از آن هستند که کاربرد موثری در نظریه قابلیت اعتماد دارند. نویسندگان مختلفی از آماره‌های مرتب تعمیم‌یافته استفاده کردند. حبیب‌اله و احسان‌اله (۲۰۰۰) برآورد نارایب خطی پارامترهای توزیع پارتوی نوع دوم، الحسینی و احمد (۲۰۰۳) برآورد بیزی تابع‌های چگالی و بقا، مالدینوسکا و همکاران (۲۰۰۶) برآورد ماکسیمم درست‌نمایی پارامترهای توزیع بور نوع ۱۲، ابوالنین (۲۰۰۷) اطلاع

آدرس الکترونیکی نویسنده مسئول مقاله: شهرام یعقوب‌زاده شهرستانی، yagoubzade@gmail.com

کد موضوع‌بندی ریاضی (۲۰۱۰): 62N01, 62F15, 62C10

¹Generalized order statistics (gos)

²Type II progressive censoring scheme

فیشر در توزیع‌ها، ابوالنین (۲۰۰۸) برآورد نااریب خطی پارامترهای توزیع نمایی، ابوالنین (۲۰۱۰) برآورد بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترهای توزیع وایبول و بابانژاد و همکاران (۲۰۱۲) برآورد بیزی و بسامدی پارامترهای توزیع لوماکس^۳ را به کمک آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته به دست آوردند. همچنین نویسندگان متعددی برای محاسبه برآورد بیزی و برآورد ماکسیمم درست‌نمایی، از طرح سانسور فزاینده و مقادیر رکوردها استفاده کردند که در زمینه طرح سانسور فزاینده می‌توان به حسین و زیمر (۲۰۰۳)، بالاکریشان و همکاران (۲۰۰۴)، فرناندز (۲۰۰۴)، شو و همکاران (۲۰۰۶)، نیگم و ابوالنین (۲۰۰۷)، و در زمینه رکوردها می‌توان به جاهین (۲۰۰۴)، سولیم و همکاران (۲۰۰۶) و سولیم و العبود (۲۰۰۸) اشاره کرد. توزیع گومپرتز که توسط گومپرتز (۱۸۲۵) معرفی شد نقش مهمی در مدل‌سازی مرگ و میر بشر دارد (وترسترند، ۱۹۸۱؛ گاوریلو و گاوریلو ۱۹۹۱) همچنین به کاربردهای دیگر توزیع گومپرتز در علوم مختلفی مانند زیست‌شناسی (اکونوموس، ۱۹۸۲)، آنالیز بقا (جانسون و همکاران، ۱۹۹۵)، جامعه‌شناسی (ویلمس و کوپلار، ۲۰۰۰)، کامپیوتر (اوهیشی و همکاران، ۲۰۰۹) و بازاریابی (بماتور و گلادی، ۲۰۱۲) اشاره کرد. برآورد پارامترهای توزیع گومپرتز به روش‌های ماکسیمم درست‌نمایی و بیزی توسط جاهین (۲۰۰۳) به دست آورده شد.

تعریف ۱: فرض کنید F تابع توزیع تجمعی به طور مطلق پیوسته و با تابع چگالی f باشد. اگر $n \in N$ و $\tilde{m} = (m_1, \dots, m_{n-1}) \in R^{n-1}$ و $k > 0$ باشند به طوری که برای هر $1 \leq i \leq n-1$ ، $M_i = \sum_{j=i}^{n-1} m_j$ که $\gamma_i = k + n - i + M_i > 0$ ، آن‌گاه متغیرهای تصادفی $X(r, n, \tilde{m}, k)$ ، $1 \leq r \leq n$ را آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته نامند، اگر تابع چگالی توام‌شان به صورت (کامپس، ۱۹۹۵)

$$f_{(X(1, n, \tilde{m}, k), \dots, X(n, n, \tilde{m}, k))}(x_1, \dots, x_n) = k \left(\prod_{j=1}^{n-1} \gamma_j \right) \prod_{j=1}^{n-1} \bar{F}^{m_j}(x_j) f(x_j) \bar{F}^{k-1}(x_n) f(x_n),$$

باشد، به طوری که $F^{-1}(0) < x_1 < \dots < x_n < F^{-1}(1)$ و $\bar{F}(x) = 1 - F(x)$ با انتخاب مناسب m_i ها و k چند حالت خاص از آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته به صورت زیر به دست آورده می‌شود.

• اگر $k = 1$ ، $m_1 = \dots = m_{n-1} = -1$ ، آن‌گاه $X(r, n, \tilde{m}, k)$ ها تبدیل به رکوردها شده و رابطه (۱) تابع چگالی توام n مقدار رکورد بالا است.

³Lomax

• اگر به ازای هر $1 \leq i \leq m-1$ ، $m_i = R_i$ و بازای هر $i = m, \dots, n-1$ ، $m_i = 0$ و $k = R_m + 1$ باشد، آنگاه $X(r, n, \tilde{m}, k)$ ها تبدیل به طرح سانسور فزاینده نوع دوم شده و رابطه (۱) تابع چگالی توام نمونه سانسور فزاینده نوع دوم از یک دنباله متغیرهای تصادفی مستقل و هم‌توزیع است.

• اگر $k = 1$ و $m_1 = \dots = m_{n-1} = 0$ ، آنگاه آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته به آماره‌های ترتیبی معمولی $X_{1:n}, \dots, X_{n:n}$ برای نمونه X_1, \dots, X_n تبدیل می‌شود. برای دیدن سایر حالت‌ها به مالینوسکا و همکاران (۲۰۰۶) رجوع شود. همچنین تابع چگالی حاشیه‌ای آماره ترتیبی تعمیم یافته r ام برای حالت $m_1 = \dots = m_{n-1} = m$ به صورت

$$f_{X(r,n,\tilde{m},k)}(x) = \frac{C_{r-1}^*}{(r-1)!} (\bar{F}(x))^{\gamma_{r-1}} f(x) g_m^{r-1}(x) (F(x)), \quad (1)$$

است (مالینوسکا و همکاران، ۲۰۰۶)، به طوری که

$$c_{r-1}^* = \prod_{i=1}^r \gamma_i, \quad \gamma_i = k + (n-i)(m+1),$$

$$g_m(x) = \begin{cases} (m+1)^{-1} (1 - (1-x)^{m+1}), & m \neq -1, \\ -\ln(1-x), & m = 1 \end{cases} \quad x \in (0, 1) \quad (2)$$

در این مقاله توزیع گومپرتز^۴ با تابع توزیع و تابع چگالی احتمال به ترتیب

$$F(x; \alpha, \beta) = 1 - e^{-\frac{\alpha}{\beta}(e^{\beta x} - 1)}, \quad x > 0; \alpha > 0, \beta > 0, \quad (3)$$

$$f(x; \alpha, \beta) = \alpha e^{\beta x - \frac{\alpha}{\beta}(e^{\beta x} - 1)}, \quad x > 0; \alpha > 0, \beta > 0. \quad (4)$$

⁴Gompertz

در نظر گرفته می‌شود که در آن پارامتر مکان α و پارامتر شکل β تابع قابلیت اعتماد $R(t)$ و تابع خطر $H(t)$ توزیع گومپرتز در زمان t به ترتیب

$$R(t) = 1 - F(x; \alpha, \beta) = e^{-\frac{\alpha}{\beta}(e^{\beta t} - 1)}, \quad t > 0 \quad (5)$$

$$H(t) = \frac{f(x; \alpha, \beta)}{1 - F(x; \alpha, \beta)} = \alpha e^{\beta t}, \quad t > 0 \quad (6)$$

هستند که در آن‌ها $F(x; \alpha, \beta)$ و $f(x; \alpha, \beta)$ به ترتیب تابع‌های توزیع تجمعی و چگالی احتمال توزیع گومپرتز هستند.

در بخش‌های ۲ و ۳ به ترتیب برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترها و تابع‌های قابلیت اعتماد و خطر در توزیع گومپرتز در دو حالت معلوم بودن پارامتر شکل و مجهول بودن پارامترهای مکان و شکل در دو طرح سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها به دست آورده می‌شود. در بخش ۴، روش تولید آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته از توزیع گومپرتز بیان می‌شود. در بخش ۵ برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی توزیع گومپرتز با استفاده از شبیه‌سازی مونت‌کارلو و دو مجموعه داده‌های واقعی در طرح‌های سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکورد بالا و با برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی توزیع‌های وایبول و لوماکس توسط داده‌های واقعی مقایسه می‌شوند. بخش ۵ هم به بحث و نتیجه‌گیری اختصاص داده شده است.

۲ برآوردهای بیزی

برآوردهای بیزی پارامترهای توزیع گومپرتز براساس داده‌های سانسور شده نوع اول توسط اسماعیل (۲۰۱۰) و بر اساس آماره‌های رکوردی توسط جاهین (۲۰۰۳) ارائه شد. در این بخش برآوردهای بیزی براساس آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته به دست آورده می‌شود.

فرض کنید به ازای $1 \leq k$ ، $X(1, n, \tilde{m}, k), \dots, X(n, n, \tilde{m}, k)$ ، آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته از توزیع گومپرتز باشند. با توجه به رابطه‌های (۱) و (۲) تابع درست‌نمایی به صورت

$$L(\alpha, \beta; X) = k\alpha^n \left(\prod_{j=1}^{n-1} \gamma_j \right) e^{-\frac{\alpha}{\beta} u - v}, \quad (7)$$

است که در آن

$$u = \sum_{j=1}^{n-1} (m_j + 1)(e^{\beta x_j} - 1) + k(e^{\beta x_n} - 1), \quad v = \beta \sum_{i=1}^n x_i. \quad (8)$$

۱.۲ پارامتر شکل معلوم

در حالت معلوم بودن β از توزیع پیشین مزدوج گاما با تابع چگالی احتمال

$$\pi_1(\alpha|a, b) = \frac{b^a}{\Gamma(a)} \alpha^{a-1} e^{-b\alpha}, \quad (9)$$

برای برآورد بیزی α استفاده می‌شود که در آن $a > 0$ و $b > 0$ ابر پارامتر هستند. توزیع پیشین جفریز یک توزیع پیشین ناآگاهی بخش است که در صورت نداشتن توزیع پیشین مناسب می‌تواند برای برآورد بیزی پارامترها استفاده شود. بنابر این دومین توزیع پیشینی که در نظر گرفته می‌شود توزیع پیشین جفریز است که حالت خاصی از (۹) بوده و به صورت

$$\pi_2(\alpha|a, b) = 1/\alpha, \quad \alpha > 0. \quad (10)$$

در نظر گرفته می‌شود. با توجه به روابط (۷) و (۹) توزیع پسین

$$\pi^*(\alpha|X, \beta, a, b) = \frac{(b + \frac{u}{\beta})^{a+n}}{\Gamma(a+n)} \alpha^{a+n-1} e^{-(b + \frac{u}{\beta})\alpha}. \quad (11)$$

برای α به دست آورده می‌شود. بنابر این برآورد بیزی α ، $R(t)$ و $H(t)$ تحت تابع زیان توان دوم خطا و توزیع پیشین π_1 به ترتیب به صورت‌های

$$\alpha_{Bay}^{\pi_1} = \int_0^\infty \alpha \pi^*(\alpha|X, \beta, a, b) d\alpha$$

$$= \frac{a+n}{b+\frac{u}{\beta}}, \quad (12)$$

$$R_{Bay}^{\pi_1}(t) = \int_0^\infty e^{-\frac{\alpha}{\beta}(e^{\beta t}-1)} \pi^*(\alpha|X, \beta, a, b) d\alpha$$

$$= \left(\frac{b\beta+u}{b\beta+u+e^{\beta t}-1}\right)^{a+n} \quad (13)$$

$$H_{Bay}^{\pi_1}(t) = e^{\beta t} \frac{a+n}{b+\frac{u}{\beta}}. \quad (14)$$

به دست آورده می‌شوند. همچنین برآوردهای بیزی α ، $R(t)$ و $H(t)$ تحت تابع زیان توان دوم خطا و توزیع پیشین π_2 به ترتیب عبارتند از

$$\alpha_{Bay}^{\pi_2} = \frac{n\beta}{u}$$

$$R_{Bay}^{\pi_2}(t) = \left[\frac{u}{u+e^{\beta t}-1}\right]^n$$

$$H_{Bay}^{\pi_2}(t) = \frac{n\beta e^{\beta t}}{u} \quad (15)$$

ریسک پسین برآوردهای بیزی (۱۲) تا (۱۴) تحت تابع زیان توان دوم خطا و با توجه به توزیع پسین π^* به ترتیب به صورت‌های

$$r_{\alpha_{Bay}}^{\pi^*} = \int_0^\infty (\alpha_{Bay} - \alpha)^\gamma \pi^*(\alpha|X, \beta, a, b) d\alpha$$

$$= \frac{a+n}{\left(b+\frac{u}{\beta}\right)^\gamma}$$

$$r_{R_{Bay}}^{\pi^*}(t) = \left(\frac{b\beta+u}{b\beta+u+e^{\beta t}-1}\right)^{\gamma a+\gamma n} + \frac{a+n}{\left(b+\frac{u}{\beta}\right)^\gamma}$$

$$- \left(\frac{\gamma a+\gamma n}{b+\frac{u}{\beta}}\right) \left(\frac{b\beta+u}{b\beta+u+e^{\beta t}-1}\right)^{a+n}$$

$$r_{H_{Bay}}^{\pi^*}(t) = e^{\gamma \beta t} \left(\frac{a+n}{b+\frac{u}{\beta}}\right)^\gamma + \frac{(a+n)(a+n+1)}{\left(b+\frac{u}{\beta}\right)^\gamma} - \left(\frac{\gamma a+\gamma n}{b+\frac{u}{\beta}}\right) e^{\beta t}$$

به دست آورده می‌شوند. اگر توزیع پسین حاصل از توزیع پیشین π_2 ، π^{**} در نظر گرفته شود، آنگاه ریسک پسین بیز برآوردهای بیزی (۱۲) تا (۱۴) به راحتی قابل محاسبه هستند.

۲.۲ پارامترهای مکان و شکل نامعلوم

وقتی هر دو پارامتر α و β نامعلوم باشند در حالت کلی یک خانواده توزیع توام مزدوج پیشین برای α و β وجود ندارد. اما برای حل این مسئله از روش سولند (۱۹۶۹) استفاده می‌شود که یک خانواده توزیع توام پیشین معرفی می‌کند بدین صورت که یک توزیع پیوسته به α و یک توزیع گسسته به β اختصاص داده می‌شود. فرض کنید β ، مقادیر β_1, \dots, β_k را با احتمال‌های پیشین ψ_1, \dots, ψ_k اختیار کند به طوری که

$$P(\beta = \beta_j) = \psi_j, \quad 0 \leq \psi_j \leq 1, \quad \sum_{j=1}^k \psi_j = 1. \quad (16)$$

تابع چگالی پسین توام α و β_j به صورت

$$f(\alpha, \beta_j | X) = f(X | \alpha, \beta_j) g(\alpha | \beta_j) P(\beta = \beta_j), \quad (17)$$

به دست آورده می‌شود که در آن

$$f(X | \alpha, \beta_j) \propto \alpha^n e^{-\frac{\alpha}{\beta_j} u_j + \beta_j v} \quad (18)$$

$$u_j = \sum_{i=1}^{n-1} (m_i + 1)(e^{\beta_j x_i} - 1) + k(e^{\beta_j x_n} - 1), \quad v_j = \beta_j \sum_{i=1}^n x_i \quad (19)$$

و

$$g(\alpha | \beta_j) = \frac{b_j^{\alpha_j}}{\Gamma(\alpha_j)} \alpha^{\alpha_j - 1} e^{-b_j \alpha}, \quad \alpha_j > 0, b_j > 0. \quad (20)$$

تابع چگالی احتمال پیوسته و پیشین α به شرط β_j است. توزیع پسین α به شرط β_j عبارت است از

$$g(\alpha | \beta_j, u_j) = \frac{(b_j + \frac{u_j}{\beta_j})^{\alpha_j + n}}{\Gamma(\alpha_j + n)} \alpha^{\alpha_j + n - 1} e^{-\alpha(b_j + \frac{u_j}{\beta_j})}, \quad \alpha, \alpha_j, b_j > 0 \quad (21)$$

همچنین برای به دست آوردن برآورد بیزی β باید ابتدا توزیع پسین

$$\begin{aligned}
 P_j = P(\beta = \beta_j | X) &= \int_0^\infty f(\alpha, \beta_j | X) d\alpha \\
 &= A \frac{\psi_j e^{-v_j} b_j^{a_j} \beta_j^{n+a_j} \Gamma(n+a_j)}{\Gamma(a_j)(u_j + b_j \beta_j)^{n+a_j}} \quad (22)
 \end{aligned}$$

محاسبه شود که در آن

$$A^{-1} = \sum_{j=1}^k \frac{\psi_j e^{-v_j} b_j^{a_j} \beta_j^{n+a_j} \Gamma(n+a_j)}{\Gamma(a_j)(u_j + b_j \beta_j)^{n+a_j}}$$

ثابت نرمال ساز است. اکنون برآورد بیزی پارامترهای $\alpha, \beta, R(t)$ و $H(t)$ در $t > 0$ تحت تابع زیان توان دوم خطا و نسبت به توزیع پیشین π_1 به ترتیب عبارتند از

$$\begin{aligned}
 \alpha_{Bay}^{\pi_1} &= \int_0^\infty \alpha \sum_{i=1}^k P_j g(\alpha | \beta_j, u_j) d\alpha \\
 &= \sum_{i=1}^k \frac{P_j (n+a_j)}{b_j + \frac{u_j}{\beta_j}}, \quad (23)
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \beta_{Bay}^{\pi_1} &= E(\beta | X) \\
 &= \sum_{j=1}^k \beta_j P(\beta = \beta_j | X) \\
 &= \sum_{j=1}^k P_j \beta_j. \quad (24)
 \end{aligned}$$

$$R(t)_{Bay}^{\pi_1} = \sum_{j=1}^k P_j \left(\frac{b_j \beta_j + u_j}{b_j \beta_j + u_j + e^{\beta_j t} - 1} \right)^{a_j + n}. \quad (25)$$

$$H(t)_{Bay}^{\pi_1} = \sum_{j=1}^k \frac{P_j (a_j + n) e^{\beta_j t}}{\left(b_j + \frac{u_j}{\beta_j} \right)}. \quad (26)$$

ریسک پسین بیز برای α_{Bay} تحت تابع زیان توان دوم خطا و نسبت به توزیع پیشین π_1 به صورت

$$r_{\alpha_{Bay}}^{\pi_1} = \alpha_{Bay}^{\gamma} + \sum_{j=1}^k \frac{(a_j + n)(a_j + n + 1)}{\left(b_j + \frac{u_j}{\beta_j} \right)^{\gamma}} - \gamma \alpha_{Bay} \sum_{j=1}^k \left(\frac{a_j + n}{b_j + \frac{u_j}{\beta_j}} \right)$$

محاسبه می‌شود به همین ترتیب ریسک پسین بیز برای بقیه برآوردها به دست آورده می‌شوند. همچنین برآوردهای بیز α, β ، و $R(t)$ و $H(t)$ در $t > 0$ تحت تابع زیان توان دوم خطا و نسبت به توزیع پیشین π_2 به ترتیب به صورت

$$\alpha_{Bay}^{\pi_2} = n \sum_{j=1}^k \frac{P_j \beta_j}{u_j}$$

$$\beta_{Bay}^{\pi_2} = \sum_{j=1}^k P_j \beta_j$$

$$R(t)_{Bay}^{\pi_2} = \sum_{j=1}^k P_j \left(\frac{u_j}{u_j + e^{\beta_j t} - 1} \right)^n$$

$$H(t)_{Bay}^{\pi_2} = \sum_{j=1}^k \frac{P_j \beta_j e^{\beta_j t}}{u_j}$$

به دست آورده می‌شوند، که در آن

$$P_j = \frac{\psi_j \left(\frac{u_j}{\beta_j} \right)^n}{n \sum_{j=1}^k \psi_j \left(\frac{u_j}{\beta_j} \right)^n}.$$

برای آن که به کمک داده‌های واقعی مقادیر برآوردگرها به دست آورده شوند باید مقادیر β_j و ψ_j ها و در رابطه (۲۰)، ابرپارامترهای a_j و b_j مشخص شود که به کمک امید ریاضی شرطی $R(t)$ به شرط $\beta = \beta_j$ یعنی

$$\begin{aligned} E_{(\alpha|\beta_j)}(R(t)|\beta = \beta_j) &= \int_0^\infty e^{-\frac{\alpha}{\beta_j}(e^{-\beta_j t}-1)} \frac{b_j^{a_j}}{\Gamma(a_j)} \alpha^{a_j-1} e^{-b_j \alpha} d\alpha \\ &= \left(\frac{b_j \beta_j}{b_j \beta_j + e^{\beta_j t} - 1} \right)^{a_j} \end{aligned} \quad (27)$$

و به ازای دو مقدار مشخص $R(t_1)$ و $R(t_2)$ ، مقادیر (a_j, b_j) به ازای هر β_j به دست آورده می‌شود. البته با استفاده از روش ناپارامتری مارتز و والر (۱۹۸۲) که در بخش ۴.۱ از آن استفاده می‌شود به راحتی دو مقدار متفاوت از $R(t)$ قابل برآورد است.

۳.۲ تحلیل حساسیت توزیع‌های گسسته β_j

برآوردهای بیزی پارامترهای α و β و تابع‌های خطر و قابلیت اعتماد توزیع گومپرتز تحت تاثیر انتخاب توزیع پیشین β_j در رابطه (۱۶) هستند. می‌توان توزیع‌های گسسته متفاوتی انتخاب کرد و سپس آن توزیع پیشینی از β_j انتخاب شود که ریسک پسین بیز برآوردگرهای بیزی مربوطه کمترین مقدار را داشته باشد. چون توزیع پیشین β با استفاده از روش سولند (۱۹۶۹) توزیع پیشین محدود کننده‌ای است. بنا براین برای β توزیع‌های یکنواخت و نرمال در نظر گرفته شده و برآوردهای بیزی α ، β ، $R(t)$ و $H(t)$ به دست آورده می‌شود. با فرض $0 < \beta < 1$ ، $\pi_2(\beta) = 1$ و با شبیه‌سازی روابط (۱۷) و (۱۹) تا (۲۲)، توزیع پسین α و β به شرط \mathbf{X} و توزیع پسین β به شرط \mathbf{X} به ترتیب به صورت

$$\begin{aligned} g(\alpha, \beta | \mathbf{X}) &= \frac{(b + \frac{u}{\beta})^{a+n}}{\Gamma(a+n)} \alpha^{a+n-1} e^{-(b + \frac{u}{\beta})\alpha} \\ \pi(\beta | \mathbf{X}) &= \frac{b^a \Gamma(a+n) \beta^{a+n}}{\Gamma(a)(b\beta + u)^{a+n}} \end{aligned}$$

محاسبه می‌شوند که در آن u در (۸) ارائه شده است. بنابراین برآورد بیزی α به صورت

$$\alpha_{Bay}^{\pi_2} = \frac{(n+a)}{b^2} \left(b - u \log \frac{u+b}{u} \right)$$

محاسبه می‌شود. همچنین برآوردهای بیزی β ، $R(t)$ و $H(t)$ به ترتیب به صورت

$$\begin{aligned} \beta_{Bay}^{\pi_2} &= \frac{b^a \Gamma(a+n)}{\Gamma(a)} \int_0^1 \frac{\beta^{a+n+1}}{(b\beta+u)^{a+n}} d\beta \\ R(t)_{Bay}^{\pi_2} &= \int_0^1 \left(\frac{u+b\beta}{u+b\beta+e^{\beta t}-1} \right)^{a+n} d\beta \\ H(t)_{Bay}^{\pi_2} &= (a+n) \int_0^1 \frac{\beta e^{\beta t}}{u+b\beta} d\beta \end{aligned}$$

هستند که به روش میانگین نمونه مونت کارلو به دست آورده می‌شوند. همچنین فرض کنید که $\pi_4(\beta) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{1}{2}\beta^2}$ برآوردهای بیزی β ، $R(t)$ و $H(t)$ که به ترتیب به صورت

$$\begin{aligned} \alpha_{Bay}^{\pi_4} &= \frac{a+n}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\beta}{b+\beta u} e^{-\frac{1}{2}\beta^2} d\beta \\ \beta_{Bay}^{\pi_4} &= \frac{b^a \Gamma(a+n)}{\Gamma(a)\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\beta^{a+n+1}}{(b\beta+u)^{a+n}} e^{-\frac{1}{2}\beta^2} d\beta \\ R(t)_{Bay}^{\pi_4} &= \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \left(\frac{b\beta+u}{b\beta+u+e^{\beta t}-1} \right)^{a+n} e^{-\frac{1}{2}\beta^2} d\beta \\ H(t)_{Bay}^{\pi_4} &= \frac{a+n}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{\beta e^{\beta t}}{b\beta+u} e^{-\frac{1}{2}\beta^2} d\beta \end{aligned}$$

هستند با شبیه‌سازی زنجیره‌های مارکف مونت کارلو به دست آورده می‌شود. مقادیر برآوردهای بیزی β ، α ، $R(t)$ و $H(t)$ همراه با ریسک بیزی برآوردها (داخل پرانتز) نسبت به توزیع‌های پیشین π_3 و π_4 برای $u = 54/12$ ، $t = 5$ و $n = 100$ به ازای مقادیر متفاوت (a, b) محاسبه و در جدول‌های ۱ و ۲ ارائه شده‌اند.

جدول ۰۱. برآورد بیزی و ریسک بیزی به ازای $u = 54/12$ ، $t = 5$ و توزیع پیشین π_3

$\hat{H}(t)$	$\hat{R}(t)$	$\hat{\beta}$	$\hat{\alpha}$	(a, b)
۴۰/۲(۶۰/۳)	۰/۰۸۹(۰/۲۱۲)	۴/۶ × ۱۰ ^{-۲۱} (۳/۲ × ۱۰ ^{-۲۰})	۰/۷۷۹(۰/۱۰۵)	(۲, ۳)
۴۰/۲(۶۰/۱)	۰/۰۷۳(۰/۱۹۱)	۱/۰۲ × ۱۰ ^{-۲۲} (۷/۹ × ۱۰ ^{-۲۲})	۰/۷۵۱(۰/۰۹۶)	(۲, ۶)
۳۰/۹(۵۰/۶)	۰/۰۷۳(۰/۱۸۸)	۲/۵ × ۱۰ ^{-۲۳} (۱/۶ × ۱۰ ^{-۲۲})	۰/۷۳۸(۰/۰۹۱)	(۴, ۱۰)
۴۰(۵۰/۷)	۰/۰۷۷(۰/۱۹۱)	۱/۳ × ۱۰ ^{-۲۱} (۹/۵ × ۱۰ ^{-۲۱})	۰/۷۶۷(۰/۰۹۵)	(۸, ۱۰)
۴۰/۳(۶۰/۳)	۰/۰۶۹(۰/۱۸۰)	۴/۷ × ۱۰ ^{-۲۰} (۳/۳ × ۱۰ ^{-۱۹})	۰/۸۰۷(۰/۰۹۹)	(۱۲, ۱۰)
۳۰/۸(۵۰/۳)	۰/۰۷۵(۰/۱۹۶)	۵/۹ × ۱۰ ^{-۲۸} (۳/۹ × ۱۰ ^{-۲۷})	۰/۶۹۲(۰/۰۸۲)	(۲, ۱۵)
۳۰/۹(۵۰/۶)	۰/۰۷۷(۰/۱۶۷)	۱/۶ × ۱۰ ^{-۲۲} (۱/۱ × ۱۰ ^{-۲۱})	۰/۷۵۲(۰/۰۸۴)	(۱۶, ۲۰)

جدول ۰۲. برآورد بیزی و ریسک بیزی به ازای $u = ۵۴/۱۲$ ، $t = ۵$ و توزیع پیشین π_+

$\hat{H}(t)$	$\hat{R}(t)$	$\hat{\beta}$	$\hat{\alpha}$	(a, b)
$۳/۹ \times ۱۰^۴ (۸/۸ \times ۱۰^۵)$	$۳/۰۸ (۳/۳۹)$	$۳/۲ \times ۱۰^{۳۳} (۱/۱ \times ۱۰^{۴۵})$	$۱/۸۸ (۲/۵۵)$	(۲, ۳)
$۶/۸ \times ۱۰^۳ (۵/۸ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۴ (۰/۲۱۱)$	$۲/۷ \times ۱۰^{۱۱} (۲/۷ \times ۱۰^{۱۲})$	$۱/۴۷ (۰/۳۹۰)$	(۲, ۶)
$۰/۰۰۶۴ (۵/۲ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۴ (۰/۲۱۴)$	$۱/۹ \times ۱۰^۸ (۱/۹ \times ۱۰^۹)$	$۱/۳۵ (۰/۴۱۹)$	(۴, ۱۰)
$۰/۰۰۶۳ (۵/۴ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۲ (۰/۲۱۱)$	$۲/۵ \times ۱۰^{۱۱} (۲/۵ \times ۱۰^{۱۲})$	$۱/۴۰ (۰/۴۳۵)$	(۸, ۱۰)
$۰/۰۰۶۷ (۵/۷ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۰ (۰/۲۰۹)$	$۳/۱ \times ۱۰^{۱۴} (۳/۱ \times ۱۰^{۱۵})$	$۱/۴۸ (۰/۴۵۹)$	(۱۲, ۱۰)
$۰/۰۰۵۳ (۴/۴ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۵ (۰/۲۱۵)$	$۱/۲۲ (۱۰/۲)$	$۱/۱۹ (۰/۴۱۷)$	(۲, ۱۵)
$۰/۰۰۵۳ (۴/۴ \times ۱۰^۴)$	$۰/۰۷۰ (۰/۲۰۹)$	$۳/۸ \times ۱۰^۶ (۳/۸ \times ۱۰^۷)$	$۱/۲۴ (۰/۴۶۹)$	(۱۶, ۲۰)

۳ برآورد ماکسیمم درست‌نمایی

برآورد ماکسیمم درست‌نمایی پارامترهای توزیع گومپرتز بر اساس یک نمونه تصادفی، توسط لنارت (۲۰۱۴) به دست آورده شد. در این بخش بر اساس آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته برآورد ماکسیمم درست‌نمایی پارامترها به دست آورده می‌شوند. بنابر این لگاریتم تابع درست‌نمایی مبتنی بر n آماره ترتیبی تعمیم‌یافته اول، برای توزیع گومپرتز داده شده در رابطه (۴) به صورت

$$\ln L(\alpha, \beta; X) = \ln k + n \ln \alpha + \sum_{j=1}^{n-1} \ln \gamma_j - \frac{\alpha}{\beta} u - v. \quad (۲۸)$$

است، که در آن u و v در رابطه (۸) ارائه شده‌اند. با فرض معلوم بودن β برآورد ماکسیمم درست‌نمایی α به صورت

$$\hat{\alpha}_{MLE} = n\beta \left[\sum_{j=1}^{n-1} (m_j + 1)(e^{\beta x_j} - 1) + k(e^{\beta x_n} - 1) \right]^{-1} \quad (۲۹)$$

به دست آورده می‌شود. در حالتی که هر دو پارامتر α و β مجهول باشند، برآوردهای ماکسیمم درست‌نمایی α و β که به ترتیب با نمادهای $\hat{\alpha}_{MLE}$ و $\hat{\beta}_{MLE}$ نشان داده می‌شود به کمک معادلات

$$n\beta - \alpha \sum_{j=1}^{n-1} (m_j + 1)(e^{\beta x_j} + k(e^{\beta x_n} - 1)) = 0,$$

$$\alpha \left[\sum_{j=1}^{n-1} (m_j + 1)x_j e^{\beta x_j} - 1 \right] + kx_n e^{\beta x_n} + \sum_{i=1}^n x_i = 0,$$

محاسبه می‌شوند که با توجه به خاصیت پایایی، برآورد ماکسیمم درستنمایی تابع‌های قابلیت اعتماد و خطر یعنی $\hat{H}(t)_{MLE}$ و $\hat{R}(t)_{MLE}$ در طرح‌های سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها به دست آورده می‌شود.

۴ روش تولید آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته

در این بخش بر اساس روش کرامر (۲۰۰۳)، مراحل تولید آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته برای توزیع گومپرتز با تابع چگالی ارائه شده در رابطه (۳) را بیان می‌کنیم.

- یک نمونه تصادفی r تایی از توزیع یکنواخت $(0, 1)$ تولید کرده و آن‌ها را V_1, \dots, V_r نام‌گذاری می‌کنیم.

- به ازای $r, \dots, 2, 1, i$ متغیرهای $U_i = V_i^{\frac{1}{\gamma_i}}$ را تعریف می‌کنیم که دارای توزیع $beta(\gamma_i, 1)$ هستند که γ_i در تعریف ۱ ارائه شده است.

- به ازای $n, \dots, 1, r$ ، $U_r^* = 1 - U_1 \dots U_r$ تعریف می‌کنیم که U_r^* را آماره ترتیبی r ام توزیع یکنواخت $(0, 1)$ گویند (ابوالنین، ۲۰۱۰).

- به ازای $n, \dots, 1, r$ ، $X_r^* = F^{-1}(U_r^*)$ که از رابطه $X_r^* = F^{-1}(U_r^*)$ به دست آورده می‌شود، آماره ترتیبی r ام توزیع پیوسته F نام دارد که با در نظر گرفتن تابع توزیع ارائه شده در رابطه (۳) به جای F آماره ترتیبی r ام توزیع گومپرتز از رابطه زیر به دست می‌آید.

$$X_r^* = \frac{1}{\beta} \log(1 - \frac{\beta}{\alpha} \log(1 - U_r^*)), \quad r = 1, \dots, n$$

۵ تحلیل داده‌های واقعی

برای ارزیابی برآوردهای ارائه شده در این مقاله، از دو مجموعه داده واقعی استفاده می‌شود. اولین مجموعه داده مربوط به فواصل زمانی زمین‌لرزه‌های متوالی (برحسب ماه) رخ داده در ایران از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ است که توسط طهماسبی و رضایی (۲۰۰۸) برای برازش توزیع نمایی-لگاریتمی و بابازاده و همکاران (۲۰۱۲) برای معرفی توزیع نمایی تعمیم‌یافته-لگاریتمی استفاده شد. البته اطلاعات دیگر این زمین‌لرزه‌ها

۲۶۸ برآورد پارامترهای مکان و شکل توزیع گومپرتز

بر اساس تعداد کشته ها، تعداد مجروحان و موقعیت مکان رخداد بر اساس طول و عرض جغرافیایی در طهماسبی و رضایی (۲۰۰۸) گزارش شده است. این داده‌ها از پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی و مهندسی زلزله ایران^۵ گرفته شده که برحسب فواصل زمانی زلزله‌ها (ماه) عبارتند از:

۴/۵۴ ۳۹/۵۷ ۳/۹۷ ۳۱/۴۷ ۰/۸ ۲/۳۳ ۲۳/۸
 ۳۷/۵۳ ۱۲/۶ ۵/۵۳ ۵/۰۷ ۸/۸ ۹/۱۷

به کمک این مجموعه داده‌ها یک طرح مقادیر رکوردها (مقادیر ۶ رکورد بالا) به صورت

۹/۱۷ ۱۲/۶ ۲۳/۸۷ ۳۱/۴۷ ۳۷/۵۳ ۳۹/۵۷

تهیه می‌شود. دومین مجموعه داده‌ها از لاولس (۱۹۸۲) استخراج شده اند، مربوط به مدت زمان بهبودی ۲۰ بیمار سرطان خون است که با مصرف یک دارو درمان شده اند. این مجموعه داده‌ها عبارتند از:

۱/۰۱۳ ۱/۰۳۴ ۱/۱۰۹ ۱/۱۶۹ ۱/۲۶۶ ۱/۵۰۹ ۱/۵۳۳
 ۱/۵۶۳ ۱/۷۱۶ ۱/۹۲۹ ۱/۹۶۵ ۲/۰۶۱ ۲/۳۴۴ ۲/۵۴۶
 ۲/۶۲۶ ۲/۷۷۸ ۲/۹۵۱ ۳/۴۱۳ ۴/۱۱۸ ۵/۱۳۶

بر اساس این داده‌ها طرح سانسور فزاینده نوع دوم با زمان‌های شکست ۳، ۵ و ۷ ($i = 3, 5, 7$) و تعداد واحدهای سانسور شده به ترتیب ۴، ۳ و ۶ یعنی $R_i = 4, 3, 6$ تولید می‌شود که در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳. نمونه سانسور شده فزاینده نوع دوم از مجموعه داده‌های سرطان خون

j	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
$X_{j,m,n}$	۱/۰۱۳	۱/۰۳۴	۱/۱۰۹	۱/۵۶۳	۱/۷۱۶	۲/۳۴۴	۲/۴۵۶
R_j	۰	۰	۴	۰	۳	۰	۶

^۵<http://www.iiees.ac.ir/>

حالت مجهول بودن پارامترهای مکان و شکل:

گام ۱: با توجه به رابطه (مارتز و والر، ۱۹۸۲)

$$R(t_i = X_{i,m,n}) = \frac{n - i + 0.625}{n + 0.25}, \quad i = 1, 2, \dots, n \quad (30)$$

و با انتخاب دو زمان t از طرح مقادیر رکوردها و سانسور فزاینده نوع دوم، دو مقدار متفاوت برای $R(t)$ به دست آورده می‌شود. برای طرح سانسور فزاینده نوع دوم با توجه به جدول ۳ به ازای دو مقدار مشخص $t_2 = 1/0.34$ و $t_4 = 1/0.563$ به کمک رابطه (۳۰)، $R(t)$ های متناظر به ترتیب

$$R(t_i = X_{i,m,n}) = R(t_2 = 1/0.34) = \frac{7 - 2 + 0.625}{7 + 0.25} = 0.78$$

$$R(t_i = X_{i,m,n}) = r(t_4 = 1/0.563) = \frac{7 - 4 + 0.625}{7 + 0.25} = 0.50$$

برای مقادیر رکوردها به ازای دو مقدار مشخص $t_3 = 23/87$ و $t_6 = 37/53$ و به کمک رابطه (۳۰) به ترتیب

$$R(t_2 = 12/6) = 0.68, \quad R(t_3 = 23/87) = 0.53$$

به دست آورده می‌شوند.

گام ۲: با توجه به روش سولند (۱۹۶۹) که در بخش ۲.۲ به آن اشاره شد، فرض می‌شود β دارای مقادیر $0.9, 0.7, 0.5, 0.3, 0.1, 0.05, 0.01$ باشد. مقادیر β با توجه به برآورد ماکسیمم درست‌نمایی آن در نظر گرفته شده که در طرح مقادیر رکوردها $\hat{\beta} = 0.907$ و در طرح سانسور فزاینده نوع دوم $\hat{\beta} = 1/67$ به دست آورده می‌شود. اکنون با توجه به $R(t)$ های محاسبه شده در گام ۱ و با توجه به رابطه (۲۷) به ازای هر مقدار β مقادیر a_j و b_j و سپس به کمک روابط (۱۹) و (۲۲) مقادیر u_j, v_j و P_j در هر دو حالت طرح سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها به دست آورده می‌شود که نتایج در جدول ۴ آورده شده است.

گام ۳: با توجه روابط (۲۳) تا (۲۶) و جدول ۴ و بخش ۳ برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی برای طرح سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها محاسبه می‌شود که در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۰۴. مقادیر ابرپارامترها و احتمال‌های پسین P_j برای دو مجموعه داده واقعی

نمونه‌ها	j	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
طرح سانسور	β_j	۰/۹	۰۰/۱	۱۰/۱	۲۰/۱	۳۰/۱	۴۰/۱	۵۰/۱
	a_j	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰	۵۱۰/۰
	b_j	۶۵/۲	۶۴/۱	۲۲/۱	۱۴/۱	۰۷/۱	۹۶/۰	۸۵/۰
	v_j	۴۸/۲۸	۶۵/۳۱	۲۴/۳۳	۹۷/۳۷	۱۴/۴۱	۳۱/۴۴	۴۷/۴۷
	u_j	۴۴/۸۵	۲/۱۱۰	۳/۱۴۱	۴/۱۸۰	۷/۲۲۹	۹/۲۹۱	۴/۳۷۰
P_j	۹۸۷۶۶/۰	۰۱۱۶۶/۰	۰۰۰۶۷/۰	۰۶۰۸۰/۱	۰۸۰۱۸/۲	۰۵۳/۲	۱۲۰۰۸۵/۲	
مقادیر رکوردها	β_j	۹/۰	۰۰/۱	۱۰/۱	۲۰/۱	۳۰/۱	۴۰/۱	۵۰/۱
	a_j	۲۴/۰	۲۴/۰	۲۴/۰	۲۴/۰	۲۴/۰	۲۴/۰	۲۴/۰
	b_j	۰۵۹/۰	۰۶۸/۰	۰۷۷/۰	۰۹۶/۰	۱۴۲/۰	۱۹۶/۰	۱۸۷/۰
	u_j	۷/۲۹۲	۴/۳۵۳	۸/۴۰۰	۸/۴۱۹	۱/۵۱۹	۷/۵۴۱	۶/۵۹۹
	v_j	۶/۱۳۹	۲/۱۵۵	۷/۱۷۰	۳/۱۸۶	۷/۲۰۱	۳/۲۱۷	۸/۲۳۲
P_j	۹۹۹۹۹/۰	۰۸۰۰۳۹/۹	۱۴۰۰۷۲/۱	۲۱۰۰۱۷/۳	۲۸۰۰۵۸/۲	۳۵۰۰۴۴/۵	۴۲۰۰۴/۸	

جدول ۰۵. برآورد بیزی و ماکسیمم درستنمایی پارامترها تحت توزیع‌های پیشین π_1 و π_2

نمونه	پارامتر	$(\cdot)_{Bay}^{\pi_1}$	$(\cdot)_{Bay}^{\pi_2}$	$(\cdot)_{MLE}$
طرح سانسور	α	۰۷۶۸/۰	۰۰۴۴/۰	۰۷۷۶/۰
	β	۹۰۱۳/۰	۲۰۷۸/۰	۶۶۳۲/۱
	$R(t)$	۸۸۶۸/۰	۱۴۳۸/۰	۹۸۷۸/۰
	$H(t)$	۰۰۱۷/۰	۰۰۵۸/۰	۰۰۱۲/۰
مقادیر رکوردها	α	۰۲۱۶/۰	۰۰۲۶/۰	۰۰۵/۰
	β	۹۰۰۵/۰	۲۱۱۷/۰	۰۹۰۷/۰
	$R(t)$	۶۵۷۱/۰	۱۰۰۸/۰	۹۸۷۳/۰
	$H(t)$	۰۴۵۶/۰	۰۱۴۵/۰	۰۰۶۹/۰

جدول ۰۶. نمونه سانسور شده فزاینده نوع دوم از داده‌های شبیه‌سازی شده

j	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
$X_{j,m,n}$	۰۰۸/۰	۰۱۴/۰	۰۷۴/۰	۰۹۰/۰	۱۱۸/۰	۵۲۸/۰	۷۰۱/۰	۸۰۹/۰
R_j	۲	۰	۰	۳	۰	۰	۲	۰

۶ مطالعه شبیه‌سازی

در این بخش با توجه به رابطه (۲) داده‌های شبیه‌سازی تولید شده و برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترها در حالت مجهول بودن α و β و در حالت معلوم بودن β به دست آورده می‌شود.

الف- حالت مجهول بودن پارامترهای α و β :

گام ۱: از توزیع گومپرتز با پارامترهای $\alpha = 2$ و $\beta = 1/5$ با توجه به رابطه (۲) ابتدا ۱۵ آماره ترتیبی تعمیم‌یافته تولید شده و سپس یک طرح سانسور شده فزاینده نوع دوم با پارامترهای $m_i = R_i$ برای $m_i = 0$ و $i = 1, \dots, m-1$ و $k = R_m + 1$ با توجه به طرح سانسور زیر تهیه می‌شود که در جدول ۶ آورده شده است.

$$m = 8, R_1 = 0, R_2 = 2, R_3 = 0, R_4 = 0, R_5 = 3, R_6 = 0, R_7 = 0, R_8 = 2$$

گام ۲: از توزیع گومپرتز با پارامترهای $\alpha = 2$ و $\beta = 0/02$ با توجه به رابطه (۲) پس از تولید ۲۰ آماره ترتیبی تعمیم‌یافته یک طرح مقادیر رکورد بالای ۸ تایی با پارامترهای $m_i = -1$ برای $m_i = 1, \dots, n-1$ و $k = 1$ به صورت زیر تولید می‌شود.

$$0/425 \quad 0/498 \quad 0/499 \quad 0/591 \quad 0/645 \quad 0/721 \quad 0/863 \quad 1/69$$

گام ۳: با استفاده از رابطه (۲۷) برای هر β_j ، مقادیر (a_j, b_j) برای طرح سانسور فزاینده نوع دوم به ازای دو مقدار $R(t_2 = 0/014) = 0/91$ و $R(t_3 = 0/074) = 0/77$ و برای طرح مقادیر رکوردها به ازای دو مقدار $R(t_7 = 0/863) = 0/2$ و $R(t_8 = 1/69) = 0/77$ به دست آورده می‌شود که با دیگر اطلاعات لازم در جدول ۷ آورده شده است.

گام ۴: با استفاده از نتایج بخش های ۲.۲ و ۳ و جدول ۷ برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترها به کمک طرح‌های سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها به دست آورده شده که نتایج در جدول ۸ ارائه شده است.

ب- حالت معلوم بودن پارامتر β :

گام ۱: $\alpha = 3, b = 2, t = 4$ در نظر گرفته می‌شود.

گام ۲: از توزیع گومپرتز با پارامترهای $\alpha = 2/5$ و $\beta = 1/5$ با انتخاب پارامترهای $m_i = R_i$ برای

جدول ۷. مقادیر ابرپارامترها و احتمال‌های پسین P_j برای داده‌های شبیه‌سازی شده

نمونه‌ها	j	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
طرح سانسور	β_j	۶۵/۰	۷۰/۰	۷۵/۰	۸۰/۰	۸۵/۰	۹۰/۰	۹۵/۰	۰۰/۱
	a_j	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰	۱۴۷/۰
	b_j	۲۴/۰	۰۲۲/۰	۰۲۱/۰	۰۱۹/۰	۰۱۸/۰	۰۱۷/۰	۰۱۶/۰	۱۵/۰
	u_j	۵۲/۳	۸۶/۳	۲۱/۴	۵۸/۴	۹۵/۴	۳۴/۵	۷۵/۵	۱۷/۶
	v_j	۵۲/۱	۶۳/۱	۷۵/۱	۸۷/۱	۹۹/۱	۱۰/۲	۲۲/۲	۳۴/۲
	P_j	۲۶۹۳/۰	۲۰۶۸/۰	۱۵۷/۰	۱۱۷/۰	۰۹۰/۰	۰۶۸/۰	۰۵۲/۰	۰۴۱/۰
مقادیر رکوردها	β_j	۳۵/۰	۴۵/۰	۵۵/۰	۶۵/۰	۷۵/۰	۸۵/۰	۹۵/۰	۰۵/۱
	a_j	۹۳۲/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰	۸۶۷/۰
	b_j	۸۷۷/۰	۵۶۳/۰	۴۶۱/۰	۳۹۰/۰	۳۳۸/۰	۲۹۸/۰	۲۶۷/۰	۲۴۲/۰
	u_j	۸۰۷/۰	۱۴/۱	۵۳/۱	۹۹/۱	۵۵/۲	۲۱/۳	۹۸/۳	۸۹/۴
	v_j	۰۷/۲	۶۷/۲	۲۷/۳	۸۶/۳	۴۵/۴	۰۴/۵	۶۴/۵	۲۳/۶
	P_j	۶۲۱/۰	۲۶۷/۰	۰۸۲/۰	۰۲۳/۰	۰۰۵۴/۰	۰۰۱۳/۰	۰۴۵-۸/۲	۰۵۵-۲/۶

جدول ۸. برآورد بیزی و ماکسیمم درستنمایی پارامترها تحت توزیع‌های پیشین π_1 و π_2 برای داده‌های شبیه‌سازی شده

نمونه	پارامتر	$(\cdot)_{Bay}^{\pi_1}$	$(\cdot)_{Bay}^{\pi_2}$	$(\cdot)_{MLE}$
طرح سانسور	α	۴۴۱/۱	۳۲۹۵/۰	۸۰۱/۳
	β	۷۵۸۵/۰	۸۸۹۳/۰	۳۵۴۶/۰
	$R(t)$	۰۰۱۳/۰	۰۰۲۱/۰	۰۰۴۳/۰
	$H(t)$	۶۶۳/۶	۷۱۹/۲	۸۷۲/۱
مقادیر رکوردها	α	۸۰۷/۲	۵۳۳/۲	۶۱۹۳/۰
	β	۴۰۳۰/۰	۹۰۸۵/۰	۳۱۱/۱
	$R(t)$	۰۰۱۲/۰	۰۰۰۳/۰	۰۰۲۴/۰
	$H(t)$	۳۵۸/۸	۶۶/۱۳	۵۲۳/۶

جدول ۹. ریسک برآوردهای α ، $R(t)$ و $H(t)$ تحت توزیع‌های پیشین π_1 و π_2 (داخل پرانتز) در طرح سانسور فرآینده نوع دوم برای $\beta = 1/5$ و $t = 4$ بر اساس داده‌های شبیه‌سازی شده

$R(\hat{H}(t))$	برآورد ماکسیمم درست‌نمایی			برآورد بیزی			(n, m)
	$R(R(t))$	$R(\hat{\alpha})$	$R(\hat{H}(t))$	$R(R(t))$	$R(\hat{\alpha})$	(R_1, \dots, R_m)	
۹۳۸/۶	$1/9 \times 10^{-5}$	۳۴۵٪	$2/205(31/1)$	$0/1133(0/021)$	$0/1005(0/077)$	(00000322)	(۵، ۱۰)
۳۰۰/۶	$1/8 \times 10^{-5}$	۳۱۳٪	$1/849(33/2)$	$0/1542(0/032)$	$0/0921(0/082)$	$(1, \dots, 1)$	(۵، ۱۰)
۷۱۱/۶	$2/6 \times 10^{-5}$	۳۳۴٪	$1/591(20/9)$	$0/2222(0/069)$	$0/0792(0/052)$	$(0, \dots, 0, 5)$	(۵، ۱۰)
۹۲۹/۴	$1/2 \times 10^{-5}$	۲۴۵٪	$1/366(32/9)$	$0/1502(0/018)$	$0/0680(0/082)$	$(5, 0, \dots, 0)$	(۱۰، ۱۵)
۱۱۷/۵	$1/4 \times 10^{-5}$	۲۵۶٪	$1/081(25/4)$	$0/2196(0/047)$	$0/0528(0/062)$	$(0, \dots, 0, 5)$	(۱۰، ۱۵)
۹۵۹/۴	$1/3 \times 10^{-5}$	۲۴۶٪	$1/271(31/9)$	$0/1662(0/028)$	$0/0622(0/079)$	$(2, 2, 0, \dots, 0, 1)$	(۱۰، ۱۵)
۶۵۵/۳	$4/9 \times 10^{-5}$	۱۱۸٪	$0/6491(26/7)$	$0/1440(0/015)$	$0/0325(0/067)$	$(10, 0, \dots, 0)$	(۱۵، ۲۵)
۶۸۴/۳	$5/2 \times 10^{-6}$	۱۸۳٪	$0/4590(18/2)$	$0/1675(0/069)$	$0/0228(0/045)$	$(0, \dots, 0, 10)$	(۱۵، ۲۵)
۶۳۱/۳	$5/1 \times 10^{-6}$	۱۸۰٪	$0/1621(25/1)$	$0/1790(0/042)$	$0/0214(0/062)$	$(2, 5, 0, \dots, 0, 3)$	(۱۵، ۲۵)

جدول ۱۰. ریسک برآوردهای ماکسیمم درستنمایی و بیزی α ، $R(t)$ و $H(t)$ تحت توزیع‌های پیشین π_1 و π_2 (داخل پرانتز) در طرح مقادیر رکورد بالا برای $\beta = 1/5$ و $t = 4$ بر اساس داده‌های شبیه‌سازی شده

n	برآورد بیزی			برآورد ماکسیمم درستنمایی		
	$R(\hat{\alpha})$	$R(\hat{R}(t))$	$R(\hat{H}(t))$	$R(\hat{\alpha})$	$R(\hat{R}(t))$	$R(\hat{H}(t))$
۷	۰/۱۹۱۴(۰/۱۶۱)	۰/۲۰۸۴(۰/۰۴۵)	۴/۹۹۸(۶۴/۸)	۰/۴۲۵۴	$4/4 \times 10^{-5}$	۵۴۴/۸
۱۰	۰/۲۰۰۷(۰/۱۷۴)	۰/۲۰۸۹(۰/۰۴۲)	۴/۰۳۳(۷۰/۱)	۳۳۱۰/۰	$2/3 \times 10^{-5}$	۶۵۰/۶
۱۵	۰/۲۱۶۲(۰/۱۹۳)	۰/۲۱۲۵(۰/۰۴۱)	۳/۱۳۶(۷۷/۸)	۲۵۲۸/۰	$1/1 \times 10^{-5}$	۰۷۸/۵
۲۵	۰/۲۳۲۳(۰/۲۲۳)	۰/۲۰۵۶(۰/۰۳۶)	۲/۱۶۶(۹۰/۱)	۱۸۴۰/۰	$5/3 \times 10^{-6}$	۶۹۶/۳
۵۰	۰/۲۶۶۵(۰/۲۶۱)	۰/۱۹۶۰(۰/۰۳۳)	۱/۳۱۳(۱۰۵/۳)	۱۲۴۷/۰	2×10^{-6}	۵۰۶/۲

جدول ۱۱. برآورد ماکسیمم درستنمایی و برآورد بیزی تحت توزیع پیشین π_1 پارامترهای توزیع‌های گومپرتز، وایبول و لوماکس بر اساس مجموعه داده‌های واقعی

توزیع	طرح	برآورد ماکسیمم درستنمایی				برآورد بیزی			
		$\hat{\alpha}$	$\hat{\beta}$	$R(\hat{t})$	$H(\hat{t})$	$\hat{\alpha}$	$\hat{\beta}$	$R(\hat{t})$	$H(\hat{t})$
توزیع گومپرتز	۱	۰۰۷۷۶/۰	۶۶۳۲/۱	۹۸۷۸/۰	۰۰۱۲/۰	۰۰۷۶۸/۰	۹۰۱۳/۰	۸۸۶۸/۰	۰۰۱۷/۰
	۲	۰۰۵۸/۰	۰۹۰۷/۰	۹۸۷۳/۰	۰۰۰۶۹/۰	۰۲۱۶/۰	۹۰۰۵/۰	۶۵۷۱/۰	۰۰۴۶۵/۰
توزیع وایبول	۱	۳۴۶/۶	۱۴۲/۳	۲۴۸۸/۰	۱۸۵/۲	۳۸/۱۷	۰۲۹۶/۰	۷۶۶۱/۰	۰۴/۲۴
	۲	۲۶۵۰/۰	۰۳۰۷/۰	۷۱۵۲/۰	۱۰۷۱/۰	۶۳/۸۹	۳۸۶/۱	۴۸۷۳/۰	۷۷/۲۲
توزیع لوماکس	۱	۶/۴۳۷۹	۳/۷۰۳	۶۲۲۹/۰	۲۸۷۷/۰	۰۸۵۲/۰	۹۰۰۳/۰	۸۶۶۷/۰	۰۱۷۳/۰
	۲	۷۶۰/۱۲	۲۹۸۱/۰	۰۰۳۵/۰	۲۵۸/۹	۰۰۳۴/۰	۱۴۹۴/۰	۵۵۶۴/۰	۰۷۲۷/۰

گام ۱: $i = 1, \dots, m-1$ و $m_i = 0$ برای $i = m, \dots, n-1$ و $k = R_m + 1$ برای n و m های متفاوت بر اساس رابطه (۳) نمونه‌های سانسور فزاینده نوع دوم با n ها و m های متفاوت تولید می‌شود.
 گام ۲: از توزیع گومپرتز با پارامترهای $\alpha = 2/5$ و $\beta = 1/5$ با انتخاب پارامترهای $m_i = -1$ برای $i = 1, \dots, n-1$ و $k = 1$ نمونه‌های مقادیر رکورد بالا تولید می‌شود.
 گام ۳: ریسک برآوردهای بیزی و ماکسیمم درستنمایی بخش‌های ۲.۲ و ۳ تحت تابع زیان توان دوم خطا نسبت به توزیع پیشین π_1 به دست آورده می‌شود.
 گام ۴: گام‌های دوم تا چهارم ۱۰۰۰۰ بار تکرار شده و میانگین ریسک‌های تکرارها در هر طرح محاسبه می‌شود که نتایج در جدول‌های ۹ و ۱۰ نشان داده شده است.

۱.۶ تحلیل حساسیت درباره ابرپارامترها

برآوردهای بیزی و ریسک‌های پسین بیزی تحت تاثیر تغییرات ابر پارامترهای a و b هستند. با توجه به جدول‌های ۱ و ۲ نتیجه گرفته می‌شود که با ثابت ماندن a و بزرگ شدن b ، ریسک پسین بیز برآوردهای بیزی α ، β ، $R(t)$ و $H(t)$ تحت توزیع‌های پیشین π_3 و π_4 کوچک‌تر می‌شوند. اما با ثابت شدن b

و زیاد شدن a به دلیل بزرگ شدن ریسک پسین بیزی، برآوردهای مطلوبی برای α ، β ، $R(t)$ و $H(t)$ به دست آورده نمی‌شود. همچنین افزایش همزمان a و b باعث کاهش ریسک بیز پسین برآوردهای اشاره شده می‌شود. با بررسی جدول‌های ۴ و ۷، نتایج مشابهی برای ابر پارامترهای a_j و b_j نسبت به توزیع پسین داده شده در رابطه (۲۲) به دست آورده می‌شود.

۲.۶ مقایسه توزیع‌ها

در این بخش با استفاده از داده‌های بخش ۴.۱ برآوردهای بیزی و ماکسیم درست‌نمایی پارامترهای توزیع گومپرتز با برآوردهای بیزی و ماکسیم درست‌نمایی پارامترهای توزیع‌های وایبول و لوماکس مقایسه می‌شود که نتایج در جدول ۱۱ آمده است. در این جدول منظور از طرح ۱ همان طرح سانسور فزاینده نوع دوم و منظور از طرح ۲ همان طرح مقادیر رکوردها است. همچنین تابع چگالی احتمال توزیع‌های وایبول و لوماکس به ترتیب به صورت زیر در نظر گرفته می‌شود.

$$f(x; \alpha, \beta) = \frac{\beta}{\alpha} x^{\beta-1} e^{-\left(\frac{x^\beta}{\alpha}\right)}, \quad x > 0, \alpha, \beta > 0,$$

$$f(x; \alpha, \beta) = \frac{\alpha}{\beta} \left(1 + \frac{x}{\beta}\right)^{-(\alpha+1)}, \quad x > 0, \alpha, \beta > 0.$$

بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله بر اساس آماره‌های ترتیبی تعمیم‌یافته برآوردهای ماکسیم درست‌نمایی و بیزی پارامترهای توزیع گومپرتز و تابع‌های قابلیت اعتماد و خطر آن برای طرح‌های سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکوردها به طور مجزا به دست آورده شد که البته برآوردهای بیزی بر اساس تابع زیان توان دوم خطا محاسبه شده‌اند. همچنین با استفاده از دو مجموعه داده‌های واقعی و داده‌های شبیه‌سازی شده، برآوردهای محاسبه شده با یکدیگر و با برآوردهای مشابه آن در توزیع‌های وایبول و لوماکس مقایسه شدند. با توجه به جدول‌های ۵ و ۸، برآورد ماکسیم درست‌نمایی در هر دو طرح سانسور شده فزاینده نوع دوم و مقادیر رکورد بالا بهتر از برآوردهای بیزی است. با توجه به جدول‌های ۵ و ۸، برآورد های بیزی و ماکسیم درست‌نمایی طرح سانسور فزاینده نوع دوم بهتر از برآوردهای مشابه در طرح مقادیر رکوردی است. با توجه به جدول ۵، برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_1 بهتر از برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_2 در طرح سانسور فزاینده نوع دوم و برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_2 بهتر از برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_1

در طرح مقادیر رکورد بالا هستند. اما جدول ۸ نشان می‌دهد که برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_2 بهتر از برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_1 در طرح سانسور شده فزاینده نوع دوم و برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_1 بهتر از برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_2 در طرح مقادیر رکورد بالا است. جدول‌های ۱ و ۲ نشان دهنده آن است که برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_3 بهتر از برآوردهای بیزی نسبت به توزیع پیشین π_2 هستند. جدول‌های ۹ و ۱۰ بیانگر آن است که برآوردهای بیزی بر اساس توزیع پیشین π_1 بهتر از برآوردهای ماکسیمم درست‌نمایی در طرح‌های سانسور فزاینده نوع دوم و مقادیر رکورد بالا هستند. همچنین در طرح مقادیر رکورد بالا، برآوردهای بیزی α و $R(t)$ نسبت به توزیع پیشین π_2 از برآوردهای بیزی متناظرشان نسبت به توزیع پیشین π_1 و در طرح سانسور فزاینده نوع دوم، برآورد بیزی $R(t)$ بر اساس توزیع پیشین π_2 از برآورد متناظرش بر اساس توزیع پیشین π_1 بهتر هستند. در طرح سانسور فزاینده نوع دوم با افزایش حجم نمونه برآورد بیزی α بر اساس توزیع پیشین π_2 بهتر از برآورد بیزی متناظرش بر اساس توزیع پیشین π_1 است. جدول ۱۱ بیانگر آن است که برآوردهای بیزی و ماکسیمم درست‌نمایی پارامترهای توزیع گومپرتز بهتر از برآوردهای مشابه در توزیع‌های وایبول و لوماکس است.

تقدیر و تشکر

نویسند مقاله بر خود لازم می‌داند از زحمات سردبیر، داوران و ویراستار محترم مجله در تمام مراحل مربوط به این مقاله تشکر کند.

مراجع

- AL-Hussaini, E. K. and Ahmad, A. A. (2003). On Bayesian Predictive Distributions of Generalized Order Statistics, *Metrika*, **57**, 165-176.
- Aboelenen, Z. A. (2007). Fisher Information in Generalized Order Statistics and their Concomitants, *Journal of Statistical Theory and Applications*, **6**, 156-173.
- Aboelenen, Z. A. (2008), Fisher Information in Progressive Type II Censored Samples, *Communications in Statistics-Theory and Methods*, **37**, 1-10.

- Aboeleneen, Z. A. (2010). Inference for Weibull Distribution under Generalized Order Statistics, *Mathematics and Computers in Simulation*, **81**, 26-36.
- Balakrishnan, N., Kannan, N., Lin, C. T. and Wu, S. J. S. (2004). Inference for the Extreme Value Distribution under Progressive Type-II Censoring, *Journal of Statistical Computation and Simulation*, **74**, 25-45.
- Babanezhad, M., Sadeghi Moghadam, M. and Yaghmaei, F. (2012). Inference for Lomax Distribution under Generalized Order Statistics, *Applied Mathematical Sciences*, **6**, 5241 - 5251.
- Bemmaor, A. C. and Glady, N. (2012), Modeling Purchasing Behavior with Sudden Death. A Flaxibe Customre Lifetime Model, *Management Science*, **58**, 1012-1021.
- Babazadeh, M., Rezaee, S. and Abdi, M. (2012). A New Generalized Exponential-Logarithmic Lifetime Distribution, *Journal of Statistical Sciences*, **6**, 1-20.
- Cramer, E. (2003), *Contributions to Generalized Order Statistics*, Habilitationsschrift, Reprint, University of Oldenburg.
- Economos, A. C. (1982). Rate of again, Rate of dying and the Mechansim of Mortality, *Archives of Gerontology and Geriatrics*, **1**, 46-51.
- Fernandez, A. J. (2004). On Estimating Exponential Parameters with General type II Progressive Censoring, *Journal of Statistical Planning and Inference*, **121**, 135-145.
- Gavrilov, L. and Gavrilova, N. (1991). *The Biology of Life Span: A Quantitative approach*. Chur:Harwood.
- Gompertz, B. (1825). On the Nature of the Function Expresive of the Low of Human Mortality and on the New Mode of determining the value of Life Contingencies, *Philosophical Transactions of the Royal Society American*, **115**, 513-580.
- Hossain, A. M. and Zimmer, W. J. (2003). Comparison of Estimation Methods for Weibull Parameters: Complete and Censored Samples, *Journal of Statistical Computation and Simulation*, **73**, 145-153.
- Habibullah, M. and Ahsanullah, M. (2000). Estimation of Parameters of a Pareto Distribution by Generalized Order Statistics, *Communication in Statistics-Theory and Methods*, **29**, 1597-1609.

- Ismail, A. A. (2010). Bayes Estimation of Gompertz Parameters and Acceleration Factor under Partially Accelerated Life Tests with Type-1 Censoring, *Journal of Statistical Computation and Simulation*, **80**, 1253-1264.
- Jaheen, Z. F. (2004). Empirical Bayes Analysis of Record Statistics based on Linex and Quadratic Loss Function, *Computers and Mathematics with Applications*, **47**, 947-954.
- Jaheen, Z. F. (2003), A Bayesian Analysis of Record Statistics from the Gompertz Model, *Applied Mathematical and Computation*, **145**, 307-320.
- Johnson, N. L., Kotz, S. and Balakrishnan, N. (1995). *Continuous Univariate Distributions*, Vol.2, 2 edn, John Wiley & Sons, New York.
- Kamps, U. (1995). *A Concept of Generalized Order Statistics*, Teubner, Stuttgart.
- Lenart, A. (2014). The Moments of the Gompertz Distribution and Maximum Likelihood of its, *Scandinavian Actuarial Journal*, **3**, 255-277.
- Lawless, J. F. (1982), *Statistical Models and Methods for Lifetime data*, Wiley, New York.
- Malinowska, I., Pawlas, P. and Szynal, D. (2006). Estimation of Location and Scale Parameters for the Burr XII Distribution Using Generalized Order Statistics, *Linear Algebra Application*, **417**, 150-162.
- Martz, H. F. and Waller, R. A. (1982). *Bayesian reliability analysis*, New York: Wiley.
- Nigm, E. M. and Aboelenen, Z. A. (2007). Estimation of the Parameters of Inverse Weibull Distribution with Progressive Censoring Data, *Journal of Applied Statistical Science*, **15**, 39-47.
- Ohishi, K., Okamura, H. and Dohi, T. (2009). Gompertz Software Reliability Model: Estimation Algorithm and Empirical Validation, *Journal of System and Software*, **82**, 535-543.
- Soland, R. M. (1969). Bayesian Analysis of the Weibull Process with Unknown Scale and Shape Parameters, *IEEE Transactions on Reliability*, **18**, 181-184.
- Soliman, A. A., Abd Ellah, A. H. and Sultan, K. S. (2006). Comparison of Estimates Using Record Statistics from Weibull Model: Bayesian and non-Bayesian approaches, *Computational Statistics and Data Analysis*, **51**, 2065-2077.

- Shuo, J. W., Dar, H. C. and Shyi, T. C. (2006). Bayesian Inference for Rayleigh Distribution under Progressive Censored Sample, *Applied Stochastic Models in Business and Industry*, **22**, 269-279.
- Soliman, A. A. and Al-Aboud, M. (2008). Fahd Bayesian Inference Using Record values from Rayleigh Model with Application, *European Journal of Operational Research*, **185**, 659-672.
- Tahmasabi, R. and Rezaie, S. (2008). A Two-Parameter Lifetime Distribution with Decreasing Failure Rate, *Computational Statistics and Data Analysis*, **52**, 3889-3901.
- Wetterstrand, W. (1981). Parametrics Models for Life Insurance Data: Gompertz's Law Over Time, *Transactions of the Society of Actuaries*, **33**, 159-175.
- Willems, W. and Koppelaar, H. (2000), Knowledge Elicitation of Gompertz law of Mortality, *Scandinavian Actuanal Journal*, **2**, 168-179.